

Cruz
76

Biblioteca de Santa Cruz
Estanto 9
Tabla 39
Número 12276

Prins.

CONSTITUTIONES
COLLEGII MAJORIS SANCTÆ CRUCIS

OPPIDI VALLIS-OLETANI,

QUOD CONSTRUXIT, ET A SOLO EREXIT

D. D. PETRUS GONZALEZ DE MENDOZA,

Magnus quondam Cardinalis Hispaniæ, Abbas Vallis-Oletanus, Sanctæ
Mariæ de la Moruela, S. Zoyli de Carrion, & de Ficom in Gallia,
Episcopus Oxomenfis, Calagurritanus, & Seguntinus, Archiepiscopus His-
palensis, & Toletanus, Patriarcha Alexandrinus, magnus Hispaniæ Chancel-
larius, Tribunalis Sanctæ Inquisitionis in his Regnis primus
Erector, in eisque Alexandri Papæ VI. à latere
Legatus.

VALLIS-OLETI:

EX TYPOGRAPHIA VIDUÆ SANTANDER, ANN. DNI. M.DCCLXXXVI.

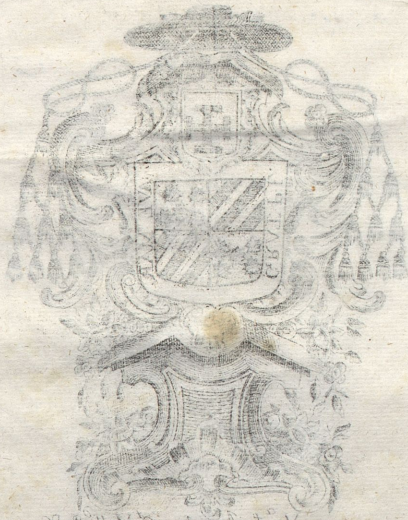
CONSTITUTIONES
COLLEGI MAJORIS SANCTE CRUCIS

OPPIDI VALLIS-OLETANÆ

QUOD CONSTRUXIT, ET A SOLO EREXIT

D. D. PETRUS GONZALEZ DE MENDOZA

Magnus quondam Cardinalis Hispanie, Abbas Vallis-Oletanæ, Sanctæ
Martæ de la Morenuela, & No. 11 de Carion, & de Ficam in Gallia
Episcopus Orenensis, Calaguritanus, & Seguntinus, Archiepiscopus His-
palensis, & Foletanus, Praeceptor Alexanderinus, magnus Hispanie Chancel-
laris, Titularis Sanctæ Iudithionis in his Regnis patris
Imperator, in cuius Alexandri Papæ VI. & lateris
Legatus.

V. d. A. l. d. h. N. Voll. A. 8.

VALLIS-OLETTI

EX TYPOGRAPHIA VIDERI SANXANDER, ANNI DELI. MDCCLXXXV.

INDEX CONSTITUTIONUM.

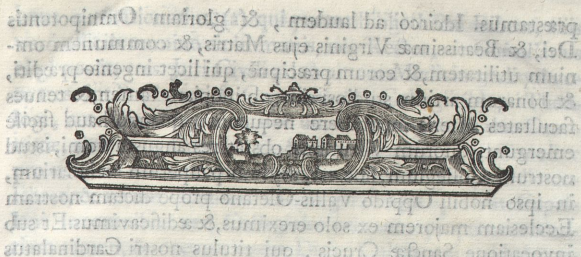
1.	<i>De numero Collegialium.</i>	Fol. 2.
2.	<i>Ex qua Natione futuri sunt Collegiales.</i>	3.
3.	<i>Qui recipiendi sint in Collegio.</i>	3.
4.	<i>Juramentum Collegialis, si habet redditus.</i>	4.
5.	<i>Quod ex Vallis-Oleto nullas Collegiales sit.</i>	4.
6.	<i>De etate Collegialis, & Familiaris.</i>	4.
7.	<i>Quot ex Civitate, vel Diœcesi futuri sunt Collegiales.</i>	5.
8.	<i>Quod Collegiales intra quartum gradum non sint conjuncti.</i>	5.
9.	<i>Qui semel fuit Collegialis, denuo non admittatur.</i>	5.
10.	<i>De conjugatis.</i>	5.
11.	<i>Quibus Artibus præditos decet esse Collegiales, & de forma opponendi.</i>	6.
12.	<i>De vacatura Præbenda.</i>	6.
13.	<i>Quod nullus Collegialium votum suum alicui committere possit.</i>	7.
14.	<i>Quod nullus favore alicujus aditum habere possit in Collegio.</i>	7.
15.	<i>De forma electionis Collegialium, & juramento super ea præstando.</i>	7.
16.	<i>Quomodo & qua juraturus sit Collegialis.</i>	8.
17.	<i>Tempus, quo Collegiales in Collegio commoraturi sunt.</i>	9.
18.	<i>Quod si quis ultimo anno exitus electus fuerit in Rectorem, vel Consiliarium officium exerceat.</i>	10.
19.	<i>De forma electionis Rectoris, & Consiliariorum.</i>	10.
20.	<i>De tempore electionis Rectoris, & Consiliariorum.</i>	10.
21.	<i>Quod unus eligatur Præceptor novorum Collegialium, qui Constitutiones observari, & legi faciat.</i>	11.
22.	<i>Qui modus est adhibendus, si Rector aliquid injuste mandaverit.</i>	11.
23.	<i>Quid juraturi sunt Rector, & Consilarii, & de conveniendis coram Rectoribus Collegialibus.</i>	11.
24.	<i>Quod Rector, & Consilarii ad annum tantum eligantur.</i>	12.
		Quod

25. Quòd absens possit in Rectorem, vel Consiliarium
eligi. 12.
26. De pœna Rectoris delinquentis. 13.
27. Quòd futuro Rectori omnia dentur à prædecessore
per inventarium. 13.
28. Quòd Rector rationem expensarum accepturus sit. 14.
29. De portionibus dandis. 15.
30. De vestitu, & honestate Collegialium. 16.
31. De ludo illicito vitando. 16.
32. De camera vacante. 17.
33. Quòd omnes in Refectorio prandeant, cœnent, & de
Conclusionibus faciendis. 18.
34. De tenendo secreto à Rectore commendato. 19.
35. Quòd constituaturs unus Procurator Collegii. 20.
36. De temporæ absentia, & anni computatione in Col-
legio. 20.
37. De benedictione mensæ quotidiana. 21.
38. Quòd in prandio, & cœna semper legat unus. 21.
39. De silentio observando in mensa. 22.
40. Quòd unusquisque in camera sua dormiat. 22.
41. Quòd infirmo dentur necessaria. 22.
42. Quòd pauperibus Collegialibus, & Ministris in Col-
legio decedentibus dentur necessaria pro funere
exequendo. 23.
43. Quòd nullus, præter Collegiales, dormire possit in
Collegio. 23.
44. Quòd nullus Collegialis noctu extra Collegium
dormiat. 23.
45. De hora receptus in Collegio. 24.
46. Quòd omnes loquantur latinè. 24.
47. Quòd extra Collegium nullus exeat solus. 24.
48. De murmure, & Strepitu vitando & puniendo. 25.
49. Quòd honori alterius non detrahatur. 25.
50. De Cathedra Collegi, & cursu. 25.
51. De formâ opponendi Cathedris, vel substitutionibus. 26.
52. De Collegii libris non extrahendis. 27.
53. De libris ferreis catenis custodiendis. 27.
54. Quòd Collegiales per Oppidum cum habitu incedant. 27.
- Quòd

55. Quod camera omnium semper pateant Rectori.	28.
56. Quod nullus Collegialis absens gaudere possit portione Collegij.	28.
57. Qua hora ostium claudendum sit.	28.
58. De incumbentibus Juri Canonico, & Civili.	29.
59. De arca communi.	29.
60. De custodia ornamentorum Capella.	29.
61. De custodia frumenti.	29.
62. Quod annuatim fiat memoriale reddituum.	30.
63. De custodia reddituum.	30.
64. De provisione victus, &c.	30.
65. De reparatione Collegij, & possessionum.	31.
66. De alienationibus.	31.
67. De numero servitorum Collegij.	31.
68. De Sacramentis communicandis.	32.
69. De horis dicendis, & de commemoratione Fundatoris.	32.
70. Quod nullus habeat mulierem.	33.
71. Quod omnes semel in mense conveniant.	33.
72. Quod nullus portet arma.	34.
73. Pœna percutientis alium.	34.
74. Nequis Rectorem convitio afficiat.	34.
75. Quod in absentia Rectoris, & Consiliarorum alius sufficiatur.	35.
76. Quod Rector à Collegio non discedat, nisi reddida ratione.	35.
77. Quod missus à Collegio victu sit contentus.	35.
78. Quid facturi sunt Collegiales tempore pestis.	35.
79. De distributionibus quotidianis.	37.
80. De cursu in lectione faciendo, & veste gradui debita.	37.
81. De sessione Collegialium.	37.
82. De Visitatore, & modo visitandi.	38.
83. De pœna à Visitatore imponenda.	39.
84. Quod Collegialis novitè receptus chlamydem emere teneatur.	39.
85. De Medico, & Barbitonsore.	40.

86. De Missa certis diebus in Capella Collegij cantanda. 40.
87. Circa Familiars. 40.
88. Reservat quidquid fuerit addendum, vel mutandum in Constitutionibus. 41.
89. Constitutio Medicorum. 41.
90. Quod Officiales Collegii ultra mille marapetinos mutuo non recipiant. 42.
91. Si Collegialis post clausum ostium venerit, an liceat ostium aperire. 42.
92. Pœna Collegialis contra mandatum Rectoris per vim portione auferentis. 43.
93. Quod intra Collegium mula ultra horam non teneatur. 43.

PETRUS de Mendoza miseratione divina titu-
 di Sanctæ Crucis in Jerusalem Sacro-Sanctæ
 Romanæ Ecclesiæ Presbyter Cardinalis His-
 panicæ, ac Toletanæ Ecclesiæ Archiepisco-
 pus Hispaniarum Primas, & Regnorum Cas-
 tellæ major Chancellarius, Episcopus Seguntinus, Abbas
 Collegialis Ecclesiæ Oppidi *de Valladolid*. Universis Colle-
 gialibus Collegij Sanctæ Crucis Vallis-Oletani. Salutem.
 Cum luce clarius compertum habeamus, nihil in rebus hu-
 manis diuturnum esse, aut diutius conservari posse, his pro-
 fecto, quibus ratio divina præest, quæ proculdubio sempiter-
 na fore judicamus, libenter studemus, id tantum æternum, &
 immortale futurum censes, quod à divina gratia sit profec-
 tum. Obidque prompto animo cogitationes, & actiones
 nostras omnes in Deum Optimum Maximum, qui incæptis
 nostris aspiret, referimus. Cupientes igitur terrena foelici com-
 mercio in Cœlestia commutare, & pro hujus vitæ brevitate
 monumentum ære perënnius, quod nulla possit vetustate de-
 leri, nobis in æterna collocare gloria: Sæpenumerò nobiscum
 versati sumus, quid tanto benefactori pro beneficiis, & hono-
 ribus, quibus ab eo in hoc sæculo honorati sumus inter alia
 præcipuum oblaturi essemus. Cumque permulta egregia oc-
 currerent, deque principatû inter se certarent, litterarum scien-
 tiam, & studium bonarum artium, quo præclarior est nihil,
 cæteris anteposuimus. Nihil enim æquè memorabile, aut
 Deo gratum, simillimumque fore existimamus, quàm ipsi
 Sapienti, qui Deus est, proprius accedere, & in eo ipso homi-
 nes hominibus præstare, in quo homines cæteris animalibus

A

præs-

præstamus. Idcirco ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, & Beatissimæ Virginis ejus Matris, & communem omnium utilitatem, & eorum præcipuè, qui licet ingenio præditi, & bonarum artium studiosi sint; ob inopiam tamen, & tenues facultates litteris incumbere nequeunt, quando haud facillè emergunt, quorum virtutibus obstat res angusta domi, istud nostrum Collegium, hoc est, asyllum pauperum scholarium, in ipso nobili Oppido Vallis-Oletano propè dictam nostram Ecclesiam majorem ex solo ereximus, & ædificavimus: Et sub invocatione Sanctæ Crucis, qui titulus nostri Cardinalatus existit, decoravimus. Quod cum jam pene absolutum Collegialibusque & aliis ministris habitatum cernamus, non minus illud ad perpetuam ejus conservationem divinis, & humanis legibus, & statutis muniendum putavimus, quàm redditibus, ædificiis, libris, & aliis ornamentis, & bonis ad vitam, & sustentationem Collegialium ibidem degentium muniverimus: Itaque posteritati prospicientes, ne ipsum Collegium diuturnitate temporis corruat: ita enim natura comparatum, ut nihil unquam eodem statu permansurum sit, sed illicò regressurum, quod non progrediatur, habita à Sede Apostolica speciali facultate, qua præcipuè muniti sumus Constitutiones inferiùs scriptas in ipso nostro Collegio per vos omnes præsentis, & futuros ibidem pro tempore commorantes perpetuò teneri, & inviolabiliter observari decernimus, & ordinamus: Suscipiat ergò universitas vestra, amantissimi Collegiales, has nostras Constitutiones, eisque in Collegio ad rationem vitæ melioris componendam utatur; quod si uti cupimus, & speramus, spontè amplectimini, facile fiet; ut & nos apud immortalem Dominum voti nostri honestissimi compotes efficiamur, & vos, vestrique posteri apud Deum, & homines non mediocrem fructum laborum vestrorum consequamini:

De numero Collegialium. (a)

CONST. I.

Statuimus, & ordinamus, quod in dicto nostro Collegio habitent septem & viginti studentes, quorum sex dent operam Sacræ Theologiæ, tredecim Juri Canonico, quorum

(a) V. Stat. Reg. I.

unus sit Stationarius, (a) qui curam bibliothecæ habeat; aliis
 verò officiis omnino sit immans, nec Rector, nec Consiliarius
 eligi possit; tres Juri Civili; duo autem Medicinæ; reliqui ve-
 ro tres sint Presbyteri, & Capellani dicti Collegii, (b) qui Theo-
 logi, aut Canonistæ sint, sive unus Theologus, & duo Cano-
 nistæ, sive unus Canonista, & duo Theologi, quorum alter
 pro ut sorte evenerit; Missam in Capella Collegii quotidie ce-
 lebret, & rerum sacrarum curam gerat. Qui quidem Capel-
 lani in omnibus veri Collegiales existant: propter reveren-
 tiam tamen, & occupationem Divini Cultus, cui assidue ope-
 ram daturi sunt, officiis Collegii se non intromittant. Con-
 clusiones tamen, ut moris est, sustentare possint, si velint; sin
 autem non compellantur. Electionibus verò tam Collegia-
 lium, quàm Familiarum cum cæteris interveniant. Verum
 quia ubi non est caput, nullus ordo, nec sine gubernatore so-
 cietas consistere potest. Volumus, & statuimus ex dictorum
 septem viginti numero unus Rector, & caput omnium
 existat, & tres Consilarii eligantur, quorum consilio, industria,
 & diligentia Rector in administratione Collegii utatur.

Ex qua Natione futuri sunt Collegiales. (c)

CONST. II.

Item ordinamus, & statuimus, quod futuri studentes in
 dicto nostro Collegio originem trahant ex Regnis Castellæ,
 & Legionis, & sint probatæ vitæ, scientiæque idonei repe-
 riantur. Volumus, quod de quolibet aliorum Regnorum, sive
 Nationum exterarum admitti possit unus modo idoneus re-
 pertus sit, & ad instar eorum, qui ex dictis Regnis Castellæ, &
 Legionis eligendi fuerint; quod si contentio indé orta fuerit,
 major pars eligentium valeat, ita quod major pars intelliga-
 tur habito respectu ad numerum eligentium, & non ad totum
 Collegium. Si autem paria fuerint suffragia, naturalis horum
 Regnorum præferatur.

Qui recipiendi sint in Collegio. (d)

(c) CONST. III.

Item cum nostræ intentionis fuerit paupertati scholarium
 consulere. Volumus, & ordinamus, quod futuri schola-

(a) Vid. stat. Reg. XLV. (b) V. Stat. Reg. I. XXXV. & XXXVI. (c) V. Stat.
 Reg. XVII. (d) V. Stat. Reg. VIII. & XVII. & Reg. Decretum 3. Martii anni
 1771. pag. 5.

rēs in dicto Collegio tanta paupertate afficiantur, quod de Patrimonio, aut Ecclesiastico Beneficio, aut simul de utroque summam viginti & quinque florenorum auri de Aragonia monetæ currentis annuatim in redditibus non excedant. Præterquam si ex Cathedra studii, vel aliâ lectura aliquid ultra summam prædictam perciperent, & si scholares, vel eorum parentes tantis opibus abundent, ut verisimiliter considerari possit ipsum ex ejus, vel paternis redditibus sufficienter in studio sustentari posse, ipsum nostrum Collegium tali scholari non pateat. Super quo juramento, & conscientię omnium Collegialium de præmissis informationem habentium stare debere censemus.

Juramentum Collegialis si habet redditus. (a)

CONST. IV.

Item statuimus, quod quando aliquis Collegialis electus sit, antequam admittatur, juramentum præstet, se non habere in redditibus ex Beneficio, seu Patrimonio, vel simul ex utroque prædictam summam viginti & quinque florenorum, & si tempore, quo in dicto nostro Collegio futurus est, ultra dictam summam, sibi accessio fieret, Rectori Consiliariis, & omnibus Collegialibus infra triduum, postquam ad ejus notitiam pervenerit, manifestabit. Quod si ultra dictam summam repertum fuerit habere, ipso jure teneatur ad restitutionem Collegio faciendam.

Quod ex Vallis-Oleto nullus Collegialis sit. (b)

CONST. V.

Item ad evitanda scandala, & incommoda, quæ inde oriri possent. Volumus, & ordinamus, quod nullus ex Oppido Vallis-Oletano ortus, & quatuor leucis in circuitu Collegialis dicti nostri Collegii existat.

De ætate Collegialis, & Familiaris. (c)

CONST. VI.

Item quia rebus seriis maturitas ætatis est requirenda. Statuimus, & ordinamus, quod scholaris non agens vigesimum

(a) V. Constit. præcedentem, & Stat. Reg. VIII. (b) Derogatur Statuto Regio XXI.

(c) V. Stat. Reg. V.

num primum annum completum, in Collegialem dicti nostri Collegii non recipiatur; Familiaris verò decimum septimum compleat annum, antequàm in Collegio valeat admitti.

Quot ex Civitate, vel Diocesi futuri sunt Collegiales. (a)

CONST. VII.

Item statuimus, & ordinamus, quod ex Civitate una, & loco unus, & una ex Diocesi duo tantum, excepta Diocesi Toletana, ex qua volumus, ut tres Collegiales simul in dicto nostro Collegio recipiantur. Attentò, quòd locus in quo aliquis ortus fuerit à loco originis alterius, quatuor leucis saltem distet. (b)

Quod Collegiales intra quartum gradum non sint conjuncti.

CONST. VIII.

Item mandamus, & expresse prohibemus, quod consanguinei, aut aliqua affinitate conjuncti intra quartum gradum in Collegiales simul admitti non possint.

Qui semel fuit Collegialis denuo non admittatur.

CONST. IX.

Item decernimus, & expresse prohibemus, quòd qui semel Collegialis extiterit, denuo ad Collegium non admittatur.

De conjugatis.

CONST. X.

Item quod nullus conjugatus, vel desponsatus per verba de præsenti in dicto Collegio esse possit, & si aliquis conjugatus, vel desponsatus per verba de præsenti fuerit receptus, sit privatus ipso jure Præbenda Collegii, & si fuerit occultum, nihilominus teneatur ad restitutionem expensarum illius temporis.

Qui-

(a) V. Stat. Reg. XVIII. & XIX. Nota ad Const. VII. Cum anno 1785. ex Diocesi Calagurritana, ex qua duo iam erant Collegiales, quidam, Oppositorum inopia, ad Oppositionem fuisset admissus, sub conditione tamen, quòd deinceps Rex dispensaret; nequaquam consensit Rex, præcepitque, debere Collegiales magnopere curare, de no admitir por Opositores á los que no tengan las calidades señaladas en el Real Arreglo. V. lib. Actas de Oposiciones pag. 293. b. (b) V. Stat. Reg. XX.

pars suffragata fuerit, sit Collegialis. Si paria fuerint suffragia,
 Collegialis evadat, cui Rector & Consiliarij, vel Rector cum
 altero Consiliariorum adhaerit. Si tamen tres Consiliarij
 adhaererint, ille, cui sua vora suffragaverint, Collegialis eva-
 dat. * CÆTERUM, quia ex mutuo Collegialium collo-
 quio nonnulla incommoda oriuntur electionibus, propter
 quod hujusmodi electiones indebitè præteritis, & æquum
 celebrantur. Nos volentes hujusmodi dispendio remedio
 obviare præsentis Constitutionis tenore. Statuimus, & man-
 damus, quod nullus Collegialium in electionibus tractandis,
 vel faciendis quempiam alium precibus, subornationibus, vel
 alio quovis quæsito colore ad præstandum suffragium, seu
 votum alicui opponenti inducat. Nec super hujusmodi suf-
 fragio præstito, vel præstando Collegiali, vel Oppositori,
 aut cuicumque alteri personæ votum suum aperiet, sive
 referet. Quod si quisquam huic nostræ Constitutioni con-
 travenierit, *sententiam excommunicationis incurrat*, & ipso
 facto tota portione Collegij cum vestibus, & distributioni-
 bus per unum annum privatus existat. Itaque deinceps quid
 quid ex ipso Collegio, vel Præbenda percepit, restituti-
 oni subjaceat; & insuper volumus hanc nostram Constitutio-
 nem ligare, & locum habere in foro conscientiae. Et hanc
 nostram Constitutionem ad electionem Rectoris in dicto
 Collegio faciendam extendi volumus, & mandamus. (a)

Quomodo, & quæ juraturus sit Collegialis. (b)

CONST. XVI.

ITEM mandamus, & ordinamus, quod Collegialis in
 Collegio admissus juramentum præstet omnibus præ-
 sentibus, quod suo Rectori in omnibus licitis, & honestis
 parebit, honorem, commoda, libertatem, & præeminen-
 tias Collegij, tempore, quo in eo permanserit, & quoad
 vita ei comes fuerit, pro viribus procurabit, ac defendet. Et
 si quid sibi injunctum fuerit, aut demandatum, minimè re-
 cusabit. Sed sive Rector, sive Consiliarius, sive Procurator
 electus fuerit, aut Orator, sive Nuntius ad Romanam, sive
 Regias Curias, aut quovis aliò destinatus fuerit, quantum in

(a) V. Const. XIX. (b) V. Stat. Reg. XLVI.

eo fuerit, executurum; Constitutiones nostras, prout in eis continetur, observaturum; nec alias his nostris contrarias, vel derogatorias, aut harum intentioni alienas procuraturum, nec absolutionem, sive relaxationem huiusmodi iuramenti petiturum, procuraturum, aut acceptaturum. Quod quidem iuramentum in forma, ut præmissum est, præstitum in communi protocollo cum subscriptione trium Collegialium inscribatur; & in Arca Collegij ad perpetuam rei memoriam reponatur.

Tempus, quo Collegiales in Collegio commoraturi sunt. (a)

CONST. XVII.

ITEM volumus, & ordinamus, quod Collegiales prædicti in dicto nostro Collegio octo annos continuos ab initio sui ingressus computandos morentur. In quibus connumeretur tempus, quo absentes fuerint ab ipso Collegio. Verum si quispiam Collegialium pro negotijs Collegij expediendis quocumque extra Oppidum Vallis-Oletanum missus fuerit, totum id tempus, quo abfuerit, non computetur in prædictis octo annis. Et ne in hoc fraus, & dolus intervenire possit, volumus quod tempus absentiae, & locus, quo Scholaris pro negotijs Collegij abfuerit, & causa, quare id factum est, nomine proprio Rectoris pro tempore existentis subscribatur. Aliter vero huiusmodi absentia pro non absentia habeatur. Quo quidem tempore finito Collegiales in nomine Domini à Collegio expediti censeantur. Quorum loco alij, ut præmittitur, sufficiantur. Permittimus tamen, quod si Capellani Collegiales ita probatae vitae, & integritatis reperti fuerint, quod maximae utilitati, & decori Collegij futuri sint, liceat Rectori, & Collegialibus, vel majori parti eorum cum ipsis Capellanis, vel eorum altero dispensare, ut ultra tempus prædictorum octo annorum tandiu, quantum eis videbitur, in Collegio possint morari. Proviso, quod tempus aliorum octo annorum non excedat.

C

Quod

(a) V. Stat. Reg. XXXIII. (a) V. Stat. Reg. XXXIII. (b) V. Stat. Reg. XXXIII. (c) V. Stat. Reg. XXXIII. (d) V. Stat. Reg. XXXIII. (e) V. Stat. Reg. XXXIII. (f) V. Stat. Reg. XXXIII. (g) V. Stat. Reg. XXXIII. (h) V. Stat. Reg. XXXIII. (i) V. Stat. Reg. XXXIII. (j) V. Stat. Reg. XXXIII. (k) V. Stat. Reg. XXXIII. (l) V. Stat. Reg. XXXIII. (m) V. Stat. Reg. XXXIII. (n) V. Stat. Reg. XXXIII. (o) V. Stat. Reg. XXXIII. (p) V. Stat. Reg. XXXIII. (q) V. Stat. Reg. XXXIII. (r) V. Stat. Reg. XXXIII. (s) V. Stat. Reg. XXXIII. (t) V. Stat. Reg. XXXIII. (u) V. Stat. Reg. XXXIII. (v) V. Stat. Reg. XXXIII. (w) V. Stat. Reg. XXXIII. (x) V. Stat. Reg. XXXIII. (y) V. Stat. Reg. XXXIII. (z) V. Stat. Reg. XXXIII.

Quod si quis ultimo anno exitus electus fuerit in Rectorem, vel Consiliarium officium exerceat. (a)

CONST. XVIII.

ITEM volumus, & mandamus, quod, si contigerit Collegialem anno ultimo sui exitus à Collegio in Rectorem, si-
vé Consiliarium eligi, in ipso Collegio permaneat usque ad
finem anni, quo electus fuerit, etiamsi parum temporis ad
finem sui temporis relictum esset. Et ipso anno sui officij fini-
to, & ratione ejus reddita, à Collegio absolutus existat.

De forma electionis Rectoris, & Consiliariorum. (b)

CONST. XIX.

ITEM volumus, & mandamus, quod in electione Recto-
ris, & Consiliariorum ipsius Collegij tale temperamen-
tum adhibeatur, Rector, & Consiliarij, & cæteri Collegia-
les in Capella congregati, audita priùs Missa Spiritus Sancti,
ad electionem procedentes ad sacra Dei Evangelia præsta-
bunt juramentum, quod omni gratia, odio, vel favore, aut
malevolentia prætermisissis, quatuor, quos sufficientiores, &
utiliores regimini, & gubernationi Collegij cognoverint, eli-
gent. Quorum nomina ab omnibus Collegialibus, vel ma-
jori parte publicè electa in scriptis accipiantur. Inter quos
quatuor sorte dirimatur, quis eorum futurus sit Rector. Quo-
rum uno in Rectorem electo, reliqui tres Consiliarij dicti
Collegij, absque alia discussione, remaneant. Volumus tamèn,
quod duo novissimè in Collegio intrantes, scilicèt portiona-
rius, & janitor cum reliquis non sortiantur ad hujusmodi of-
ficia obtinenda.

De tempore electionis Rectoris, & Consiliariorum. (c)

CONST. XX.

ITEM volumus, & statuimus, quod electio Rectoris, &
Consiliariorum fiat in die Sancti Michaelis mensis Sep-
tembris, ita quod omnes Collegiales eo die sint præsentés.
Aliàs qui tunc absens fuerit, veste, & insignijs Collegij eo an-

(a) V. Stat. Reg. XXXIII. (b) V. Constit. 15. (c) Nota. Ab anno 1781 celebratur elec-
tio die S. Lucæ 18. Octob. ex Decreto Exc. Visitatoris Generalis, cujus transcriptum
extat in lib. Resol. capp. pag. 287.

Collegialium ad Sacra Dei Evangelia corporale præsentent juramentum, quod rectè, & fidelitè omnia jura, bona, & comoda ad ipsum Collegium pertinentia juxta nostras Constitutiones servabunt, custodient, & maxima cum diligentia gubernabunt. Forma autem juramenti nominibus quatuor Collegialium sit subscripta, & in quodam registro hujusmodi juramenti deputato conservata. In quo registro hujusmodi juramenta annuatim describantur. ¶ Volumus prætereà, quod nullus ipsorum Collegialium audeat quempiam eorum convenire, nisi coram Rectore. A quo non liceat appellare, nisi ad ipsos Consiliarios. Quibus mandamus sub poena præstiti juramenti, ut habita verbo tantum casus relatione sine scriptis omni postposita malitia, sive dilatione causam terminare studeant, atque procurent, quod si aliquis ipsorum Collegialium, vel servitorum dicti Collegij, ex quacumque causa quantumcumque legitima, vel rationabili, secus fecerit, eo ipso, & poenam præstiti juramenti incurrat, & a Collegio privatus existat.

Quod Rector, & Consiliarij ad annum tantum eligantur.

CONST. XXIV.

ITEM volumus, quod Rector, & Consiliarij non possint nisi ad annum tantum eligi. Quo finito ipse Rector usque ad duos saltè annos in Rectorem, & ad unum in Consiliarum eligi non possit. Consiliarij autem usque ad annum, nec ad officium Rectoris, aut Consiliarij eligi debeant. Volumus prætereà, quod Consiliarij anni præteriti in electione Vice Rectoris sequentis anni possint eligi. Consiliarij verò ejusdem anni possint in Rectorem sorte eligi, sed non in Vice-Rectorem. Qui autem Rector per quatuor menses fuerit, anno sequenti non possit inter reliquos Collegiales in Rectorem eligi.

Quod absens possit in Rectorem, vel Consiliarum eligi.

CONST. XXV.

Volumus etiàm, & ordinamus, quod si fortè aliquis Collegialis absens fuerit cum venia Rectoris, & Consiliariorum, eligi possit in Rectorem, vel Consiliarium. Si in

fra

173
fra octo dies à die electionis computandos redierit, sin autem hujusmodi electio sit nulla, sequentique die alius eligatur. Si autem pro negotijs Collegij absens fuerit, tanquam præsens eligi possit, nec currat sibi tempus præfixum octo dierum, & donèc redierit, Vice-Rector in ejus locum substituat: quod etiàm de Consiliariorum electione censeatur.

Pœna Rectoris delinquentis. (a)

CONST. XXVI

ITem volumus, & ordinamus, quod si Rector in suo officio minus rectè se gesserit, quilibet Collegialium tale sentiens, illud Consiliarijs manifestare teneatur, quod si eis visum fuerit tale delictum correctione indigere, dent operam, ut corrigatur eum admonendo. Si autem emendari noluerit, accersitis omnibus Collegialibus, tale facinus in eorum consultationem ponant. Quod si omnes, vel major pars id expedire cognoverit, denuò prædictus Rector moneatur, ut infra conveniens tempus commissum, dissolvere, & emendare, & damna restituere procuret. Quod si facere noluerit, ab officio privetur, & alter ejus loco sufficiatur, & supradicto electionis ordine in aliquò non mutato. Consiliarijs quoque in suo officio, ut antea, permanentibus.

Quod futuro Rectori omnia dentur à prædecessore per inventarium. (b)

CONST. XXVII.

ITem volumus, & ordinamus, quod Rector à die suae creationis infra octo dies primò sequentes, cum Consiliarijs omnia bona Collegij à prædecessore relicta, scripta per inventarium, recipiat, quod à novis Rectore, & Consiliarijs subscriptum verum, & approbatum in arca dicti Collegij perpetuò servetur. Præteritus vero Rector, & Consiliarij rationem omnium expensarum Ordinarij, & Extraordinarij infra alios duodecim dies sequentes novis Rectori, & Consiliarijs reddere teneantur. Quod si in ipso dicto termino inventarium facere neglexerint, moneantur, ut sequenti triduo

(a) V. Constit. 22. (b) V. Constit. 35.

illud faciunt. Si vero prætermissio triduo illud facere contempserint; ipso facto absque ulla spe à Collegio sint privati, quam privationem Collegiales sub pœna præstiti juramenti teneantur exequi. Si vero rationes dictarum expensarum infra dictum terminum, ut præmittitur, non reddiderint, per mensem à mensa Collegii absque aliqua remissione sint privati.

Quod Rector rationem expensarum accepturus sit.

CONST. XXVIII.

Item volumus, & ordinamus, quod Rector totius impensæ ordinariæ, vel extraordinariæ in Collegio faciendæ rationem in fine cujuslibet septimanæ recipiat, vel unus Consiliarius Rectore impedito. Quod si non fecerit, portione Dominicæ sequentis privetur. Et si hoc per dispensatorem steterit, quominus fiat, eandem pœnam incurrat. Præterea, quod Rector simul, & Consilium in fine cujuslibet mensis à dispensatore, & extraordinario expensarum ordinarum, & extraordinariarum rationem accipiant, & à Receptore de eo, quod receperit in quolibet mense. Et volumus, quod receptor reddituum nostri Collegii pecuniam à se receptam in rebus suis non consummat, nec etiam alteri cuiquam mutare audeat. Volumus insuper, quod idem receptor intra diem naturalem Rectori, & Consiliariis pecuniam in eodem pondere, & mensura, & eandemmet monetam, quam à locatoribus reddituum acceperit, reddere tenetur, ut dicti Rector, & Consilium in arca Collegii reponant. Pœna autem receptoris hanc nostram Constitutionem transgredientis, mulcta distributionum præsentis anni ei imponatur, & si sequens dies fluxerit receptor non solvete, nec rationem reddente pecuniæ à se receptæ, insigniis Collegialibus, & veste illius anni privetur, & si tertia dies elapsa fuerit, privetur omnino Collegio. Has enim pœnas intelligendas fore censemus, quando eandemmet pecuniam per hos tres dies retinuerit. Verùm si pluries in hanc nostram Constitutionem commiserit, eandem pœnam incurrat. Et si semel vestitus, & insignia, & distributiones contumaci auferantur, iterùm delinquens in hanc nostram Constitutionem, aestimatione, valoreque vestis, & focalis rubei privetur. Volumus præterea, quod Rec-

tor, & Consilarii has pœnas, multasque in bonis recepto-
 ris exequantur. Et si bona ejus ad hoc non suffecerint, cor-
 pus ejus carceribus, & vinculis astringi jubemus, quousque
 vere, & realiter persolvat. Et si Rector, & Consilarii hanc
 executionem non fecerint, obnoxii, obligatique sint Colle-
 gio in utroque foro, & debitum hoc, tanquàm proprium ab
 eis statim Collegiales exigant. Quod si dispensator major,
 & extraordinarius in fine mensis ratione ab eis data aliquid
 eis in potestate sua de pecuniis receptis remanserit, si duo
 millia marapetinorum, & ampliùs in se unusquisque habeat,
 nullomodo eis pecunia detur, usque quo eam, quam habent,
 pecuniam in usum Collegii converterint, quod si ultra duo
 millia marapetinorum quisque eorum in se habuerit, redi-
 ta ratione illius mensis, illam dictam summam realiter, &
 cum effectu persolvat, & si reddere noluerit, statim portio-
 ne tota mense privetur, quousque illam restituat. Volumus
 etiam, quod si per mensem persolvere noluerit, Rector, &
 Consilarii executionem in bonis suis faciant. Pœna autem,
 quam Rectori, & Consilariis imponimus, erit eos obnoxios
 foro judiciali tanquam principales debitores facere. Si verò
 Rector quolibet die à dispensatore rationem accipere nolue-
 rit, ejus arbitrio relinquatur. Dispensator tamen major à mi-
 nore dispensatore quotidie rationem accipiat, quæ quidem
 ratio ejusdem Rectoris, vel Consilarii, eam accipientis no-
 mine subscripta sit.

De Portionibus dandis. (a)

CONST. XXIX.

Item quoniam ubi est ordo, & certa vivendi norma, ibi
 cuncta rectè procedunt, statuimus, quod unicuique Col-
 legialium tribuatur quotidie libra cum dimidia carnis arietis
 arbitrio Rectoris, pro prandio, & cœna dividenda. In diebus
 autem jejuniis, vel in quibus esus carniùm prohibitus est, tan-
 tum in piscibus, vel ovis, consummatur, quantum in carnibus
 expendendum fuit. Possint tamèn ultra hoc Rectoris, &
 Consiliorum arbitrio moderati fructus ministrari. Et quia
 principales anni festivitates majori jucunditate, & lætitia ce-
 le-

(a) V. Const. 79. & 86.

(b) V. Const. 31.

lebrandæ sunt. Volumus, & mandamus, quod in diebus Nativitatis Domini, Resurrectionis, & Pentecostes, & Epiphaniæ, & Carnisprivi, aves dentur Collegialibus; Circumcisionis tamen Domini, Sancti Joannis Baptistæ, & Corporis Christi, Assumptionis, & Nativitatis, & Conceptionis Beatæ Mariæ, & Sanctæ Crucis Septembris, & Maij, & Omnium Sanctorum festivitibus, & in cæteris festivitibus, in quibus Missa cantatur (pro ut infra in alia nostra Constitutione continetur) aliquid ad portionem quotidianam augmentetur, juxta Rectoris, & Consiliariorum arbitrium. Si verò aliquis ex devotione jejunium fecerit, debita illius diei portio sibi integra tribuatur. Qui verò ad Missam non venerit, addito illius diei careat.

De Vestitu, & honestate Collegialium. (a)

CONST. XXX.

ITEM volentes vestitui, & honestati Collegialium providere, statuimus, & ordinamus, quod unicuique Collegialium annuatim in die Sancti Michaelis chlamys longa panni *Burielis* Aragoniæ vulgaritèr nuncupati tribuatur valoris sex regalium argenteorum cum dimidio pro qualibet mensura, & dicta chlamys strictè juxta collarium applicetur fibulis quibusdam, quæ vulgaritèr *corchetes* nuncupantur: Quod si secùs fecerint, poenam arbitrio Rectoris imponendam subire teneantur. Quod etiam ad Familiares in dicta clausula volumus extendi, præcipimus etiàm unicuique eorum insignia, panni rubei, coccinei mensuræ unius tertiæ annuatim dari. Mandamusque, quod in alijs indumentis honestè vestiantur, nec serico, aut colore panni inhonesto clericis à jure prohibito utantur, nec calceis albis. Vestibus tamen pellibus consutis licitè uti possint. Proviso, quod Collegiales sub poena à Rectore imponenda veste sibi annuatim data, uti saltem temporibus ab eo disponendis compellantur.

De ludo illicito vitædoi (b)

CONST. XXXI.

STATUIMUS insuper, quod nullus Collegialis in dicto nostro Collegio ad aleas, vel taxillos quovis modo ludere præ-

(a) V. Stat. Reg. XXV. & XXVI, & Constit. 84. (b) V. Decretum Regium 23 Februarii ann. 1771. pag. 2. b. & Reg. Stat. LX.

præsumat. Quod si secus fecerit, perjurium incurrat, & à portione Collegij per mensem privetur. Permittimus tamen solatij, vel exercitij gratia alijs ludis honestis moderate, ac congruis temporibus uti posse, pecuniario ludo cessante; super quibus conscientias Rectoris, & Consiliariorum oneramus.

De Camera vacante. (a)

CONST. XXXII.

Item statuimus, & ordinamus, quod quaecumque aliquam cameram vacare contigerit, sive per obitum, aut dimissionem, vel complementum temporis Constitutionum Collegij, sive alio quocumque modo, sit optioni antiquioris Collegialis nullo habito respectu ad officia, utrum eam velit, nec ne, quod si eam noluerit, sit proximè antiquiori post illum, & sic seriatim à primo ad ultimum, verò si duo pares antiquitate concurrant, gradu præditus præferatur; si autem gradu æquales sint, antiquior in gradu præferatur. Quod si in omnibus pares concurrant, cui Rector, & Consiliarij simul, vel eorum major pars voluerit, dicta camera consignetur. Volumus etiã, quod si aliquis Collegialis extra Collegium profectus fuerit, in mandatis alicui Collegiali relinquat, quod si contingat aliquam cameram vacare, eam eligat, quæ ei jure venerit, quod si hoc non fecerit, Rector illam cameram nomine absentis possit eligere. Si tamen alicui Collegiali absenti jus ad ipsam cameram sic vacantem competeret, volumus, & declaramus, ipsum absentem, antequàm quid de hujusmodi camera discernatur, expectari, vel quempiam alium ipsam cameram, si voluerit, & in mandatis habuerit ejus loco recipere. Prohibemus tamen quòd discedens à Collegio nihil ferreum, aut ligneum, vel cujuscumque materiæ fuerit, quod in eadem camera fabricaverit, secum exportare, aut vendere valeat. Verùm si ab una in aliam cameram transierit, ea, quæ sua impensa emit, secum portare liceat, modo sit sine detrimento Collegij, quòd judicio Rectoris, & Consiliariorum, vel majoris partis eorum relinquatur, provisò quòd seram, neque tabulas pro coelo positas deducere possit.

(a) V. Const. 81.

Quod omnes in Refectorio prandeant, cœnent, & de Conclusionibus faciendis. (a)

CONST. XXXIII.

Item statuimus, quod Rector, & Consiliarij, & Collegiales prandium, & cœnam in Refectorio simul faciant, exceptis ijs, qui aliqua infirmitate laboraverint. Permittimus tamén, quod tempore hyemis á festo Sancti Lucæ, usque ad Pascha prandium, & cœnam in culina unâ facere possint, si velint. Mandamus etiã, quod diebus á Pascha Dominicæ Resurrectionis, usque ad primam diem mensis Junij omnes Collegiales hora decima prandeant; cœnam verò faciant hora sexta. Et á die prima mensis Junij, usque ad diem Assumptionis Virginis Mariæ prandeant hora nona, cœnam verò faciant hora quinta. Et á die Beate Mariæ de Agosto usque ad Sanctum Michaellem, prandium sit hora decima; cœna verò hora quinta post meridiem. A die verò Sancti Michaelis usque ad Quadragesimam prandium sit hora undecima; cœna verò hora nona. Qui autém horis statutis cum alijs non convenerit in mensa, præsentí prandio, aut cœna privetur. Prandium verò taxetur sex marapetinis. Cœna verò quatuor cum benedictione, & conclusione, nisi Rector cum aliquo ex justa causa dispensaverit, super quod conscientiam ejus oneramus. Quod si forte diebus festivis tempore prandij aliqui Collegiales in Sermonibus, vel Divinis Officijs occupati absentes extiterint, si major pars, aut saltem sex Collegiales in Collegio fuerint, prandeant. Absentes verò, etsi expectari non debeant, portione tamén non careant. Præcipimus tamén, & mandamus, quod omnes Collegiales in cibo, & potu sint æquales, & conformes. Neque aliquis cibum, vel potum, aut epulas delicatiores communibus, undecumquæ habitas solus in mensa Collegialium comedere, aut extra Collegium prandere, vel cœnare cum aliquo possit absque expressa licentia Rectoris, & aliqua causa rationabili interveniente. (b) Prandio autém finito, vicissim arguant Collegiales, & Conclusiones substineant, omnibus præsentibus, á die Sancti Lu-

(a) V. Stat. Reg. XXXVIII. & Constit. 38, 39, 48, & 92. (b) De Conclusionibus pomeridianis. V. Statutum Reg. LVI.

cæ, usque ad festum Sancti Jacobi mensis Julij omnibus diebus, præter festivos, neque quispiam eorum etiã ab hujusmodi mensa privatorum à conclusionem discedat, donè finita, & declarata fuerit. Volumus insupér, quod si quispiam Collegialium conclusionem (prout ei sorte evenerit) non sustentaverit, tribus diebus portione tota privetur. Junior verò in ingressu domus cujuscumque facultatis sit, præterquam si Rector, aut mensæ lector fuerit, contra reliquos suæ professionis sustentantes Conclusionem arguere teneatur, quod si facere hoc contempserit, tota portione illius diei privetur. Volumus præterea, quod omnes Collegiales conclusionem elucidandæ intersint. Si autem hoc facere neglexerint, portione solum prandii priventur, præterquam si cum venia ad hoc expressa Rectoris abierint. Et si evenerit, quod sustentaturus Conclusionem pridie quàm proponat, à Collegio discesserit & post tres dies à die, quo sustentare debebat, redierit, primam conclusionem fulcire teneatur. Deindè vero conclusio ad suum ordinem revertatur, & si hoc facere noluerit, portione tota trium dierum privetur.

De tenendo secreto à Rectore commendato.

CONST. XXXIV.
Item volumus, & ordinamus, quod Rector, Consiliarii, cæterique Collegiales juramentum præsent, quod omnia secreta ad dictum Collegium pertinentia inter secreta tenebunt, & servabunt, neque alicui pandent, quod si secus fecerint, perjurii habeantur. Et qui revelaverit secretum Capelle, in foro conscientiæ, si non hujusmodi rei fuerit convictus testibus, pro singulis secreti promulgationibus mille dipondios pro arca Collegii reddere teneatur. Et si de hoc fuerit convictus, à Collegio expellatur. Excepto si alicui Collegiali, qui tunc temporis absens fuerit revelaverit, dicens illud esse Capelle secretum. Idem ipse Collegialis observare sub eadem pœna teneatur. Secretum autem intelligatur, quod Rector commendayerit.

Quod

Quod constituatur unus Procurator Collegij. (a)

CONST. XXXV.

ITEM statuimus, quod Rector, & Consiliarij, & cæteri Collegiales simul congregati constituant Procuratorem, quem magis idoneum, & conducibiliorem Collegio cognoverint. Qui Procurator sub pœna privationis Collegij officium acceptet, & de his, quæ gesserit, Rectori rationem reddat. Qui ambo futuris Rectori, & Consiliarijs coram omnibus Collegialibus denuò rationem reddant. Præterea si viderint expedire aliquem oppidanum sæcularem, vel Clericum perpetuò, vel ad tempus, Oeconomum instituant, & creent. Qui reddituum, fructuum, & proventuum Collegij curam, & gubernationem gerat, cætera quæ extra, vel intra Oppidum faciet, quæ ipsi Collegio, & ejus redditibus viderint magis convenire; quodque possessiones, & redditus Collegij saltèm semèl in anno per Rectorem, vel aliquem Collegialem, aut Procuratorem nomine Collegij visitentur. Visitatio autèm hujusmodi quoad possessiones (si eas in futurum habere Collegium contigerit) intelligatur, non ad Ecclesiastica beneficia.

De tempore absentiae, & anni computatione in Collegio (b)

CONST. XXXVI.

ITEM volumus, & mandamus, quod si quispiam Collegialium voluptatis, vel exercitij gratia se à dicto nostro Collegio absentare voluerit, liceat Rectori facultatem abeundi per duos menses tantùm illi concedere. Quibus elapsis si non redierit, à Collegio privatus existat. Ex justa tamen, & legitima causa, quam discessurus veram, & necessariam se credere juraverit, Rector, & Consiliarij, vel major eorum pars per alios duos menses ei facultatem abeundi faciant. Proviso, quod Collegialis, qui per predictos quatuor menses à Collegio semèl absens fuerit, sequenti anno aliud quadrimestre, vel ejus partem habere nequeat, nisi in Collegio per continuum semestre à tempore finitæ licentiæ computan-

(a) V. Const. 27. & Reg. Stat. XLII. (b) V. Reg. Decretum 23. Februar. 1771. & Stat. Regia XXVI. & XXVIII.

tandum permanserit. Decernimus tamèn , ut qui quadrimestre unius anni potitus non fuerit , anno sequenti , præterito quadrimestri , vel ejus parte gaudere non possit. Verùm si præfixo tempore non redierit , à Collegio privatus censeatur. Prohibemus tamèn ne ejus loco quispiam sufficiatur, nec ejus Præbenda vacare denuntietur infra viginti dies, infra quos si causam moræ necessariam per se , vel alium reddiderit cum eo benignè , & humaniter agatur , & in Collegio sine nova electione admittatur. Si verò dictis viginti diebus elapsis causam moræ non ostenderit, nulla excusatio ei suffragari valeat , sed illicò novus Collegialis eligatur. Annum verò à festo Sancti Michaelis mensis Septembris connumerari volumus , & declaramus. Verùm quia Capellani minus discurrere debent , & magis sunt necessarij , si quandò forte aliquis eorum à Collegio propter necessitatem urgentem discessurus sit , alius eum expectare teneatur. Nec donèc venerit , aut alius ejus loco substitutus fuerit , à Collegio discedere possit.

De Benedictione mensæ quotidiana. (a)

CONST. XXXVII

Item volumus , & ordinamus , quòd omnibus diebus tam in prandio , quàm in cœna per Sacerdotem illa hebdomada Divina celebrantem si fuerit ; sin autèm per alium Capellanum, vel per Rectorem fiat benedictio mensæ. Quòd si aliter dicti Capellani fecerint , pro qualibet vice hebdomadario delinquenti multa unius assis imponatur. Asseni verò intelligimus illud , quod Hispani *un maravedi* dicunt.

Quod in prandio, & cœna semper legat unus. (b)

CONST. XXXVIII

Item volumus , & ordinamus , quòd in Refectorio dum prandium fecerint , unus Collegialis per hebdomadas [prout eis sortè evenierit] Bibliam in cœnando, vitas Patrum, sive Cantica canticorum , vel quempiam alium librum ad arbitrium Rectoris recitet. In quibus Rectorem tantum excipimus. Ordinamus præterea , quòd hæc nostre Constitutio

(a) V. Stat. Reg. XXXV. (b) V. Stat. Reg. XXXVIII.

tionones quater in anno legantur in cœna, à principio anni, & à Paschate Resurrectionis Dominicæ, & à festo Sancti Joannis Baptistæ, & à die Sancti Lucæ cum diebus immediatè sequentibus, quoad finiantur, in Refectorio omnibus Collegialibus junctis. Quòdque exemplar earum, alterum in bibliotheca cum alijs libris ligatum, alterum verò in arca Collegij clausum, reliquum verò in camera Rectoris ponatur.

De silentio observando in mensa. (a)

CONST. XXXIX.

Item mandamus, & statuimus sub pœna à Rectore injungenda, quod in Refectorio, dùm prandium, aut cœnam fecerint, silentium ab omnibus observetur, & ostium sub clave claudatur.

Quod unusquisque in camera sua dormiat.

CONST. XXXX.

Item volumus, & ordinamus, quod unusquisque in camera sibi assignata noctu dormiat, nec in alterius camera quiescere audeat, nisi valetudinis causa, ob quam visitaturus, aut visitandus sit, vel venia Rectoris, & Consiliariorum ex aliqua justa causa, & honesta impetrata: super quod conscientias eorum oneramus. Qui verò contrarium fecerit, pro prima vice à portione mensæ per sex dies privetur, pro secunda duodecim dierum careat portione, pro tertia verò portione viginti, & quatuor dierum omninò sit privatus; & sic deinceps multiplicando.

Quod infirmo dentur necessaria.

CONST. XXXXI.

Item volumus, & ordinamus, quod ex capsâ Collegij ministrantur omnia necessaria infirmo Collegiali, vel Familiari pro arbitrio Rectoris, & Consiliariorum, vel majoris partis eorum, super quo eorum conscientias oneramus; si verò aliquem eorum decedere contigerit, volumus medieta-tem expensarum in ejus infirmitate sumptibus Collegij factarum ex bonis defuncti, si habuerit undè, Collegio solvi de-

(a) V. Constit. 48. & 93. III VXXX Reg. R. m. V. (d) VXXX Reg. R. m. V. (d)

bere. Præcipimus insuper, quod si quisquam in lecto infirmitate laborans triduo jacuit, illicò illo elapso omnia peccata sua purè confiteri, & si gravis, vel periculosa fuerit infirmitas, Eucharistiam (nisi Sacerdos id vetuerit ex aliqua causa sibi in confessione nota) in forma Ecclesiæ consueta recipere debeat. Alioquin à portione Collegij, donèc id effecerit, ex tunc privatus existat. Quæ autèm sit gravis infirmitas ad perceptionem Eucharistiæ iudicio medicorum relinquatur.

Quod pauperibus Collegialibus, & Ministris in Collegio decedentibus dentur necessaria pro funere exequendo.

CONST. XXXXII.

ITèm cum in omnibus tùm præcipuè in propinquiores operibus misericordiæ uti debeamus. Præcipimus, & ordinamus, quod si Collegiales, vel Familiars in dicto nostro Collegio é vita decedentes tanta paupertate laboraverint, quod relicta eorum bona exequendo funeri non sufficiant, tunc ex bonis Collegij omnia necessaria ipsis sepeliendis, & funeri exequendo ministrentur.

Quod nullus, præter Collegiales, dormire possit in Collegio.

CONST. XXXXIII.

ITèm statuimus, & ordinamus, ac prohibemus, ne quispiam præter Collegiales, & Collegij Familiars in ipso Collegio dormire possit die, vel nocte, super quod Rectori dispensandi omnimodam potestatem denegamus.

Quod nullus Collegialis noctu extra Collegium dormiat. (a)

CONST. XXXXIV.

ITèm statuimus, & ordinamus, quod nullus Collegialium noctu extra Collegium dormiat, nisi ex legitima causa, puta ægritudinis, obtenta prius venia Rectoris, & Consiliariorum: quod si quispiam contenderit secus, pro primò lei ignoseatur; secundo verò pane, & aqua diei transire cogatur; pro tertio verò absque venia à Collegio prorsus expellatur.

Ho.

(a) V. Stat. Reg. I. XLII. & Reg. Decretum 23. Februar. ann. 1777. (b) V. Stat. Reg. I. XLII. & Reg. Decretum 23. Februar. ann. 1777. (c) V. Stat. Reg. I. XLII. & Reg. Decretum 23. Februar. ann. 1777. (d) V. Stat. Reg. I. XLII. & Reg. Decretum 23. Februar. ann. 1777.

Hora receptus in Collegio. (a)
CONST. XXXXV.

ITém volumus, & mandamus, quod eo tempore, quo in dicta nostra majori Ecclesia pulsatur ad orationem faciendam Beatissimæ Virgini Mariæ, omnes Collegiales se in Collegium recipiant. Quo etiam tempore campanam Collegij pulsare mandamus. Quod si secus fecerint pro prima, & secunda vice delinquenti ignoscatur; tertia verò á Collegio privetur. Quod si aliquis Consiliariorum exequi recusa- verit, aut minus benè se gesserit, Rector, & reliqui Consiliarij cum uno Collegiali, quem ad id elegerint, illud exequi possint.

ITém volumus in nostro Collegio Janitorem semper per diem januis clausis temporibus oportunit adesse, qui curam ostij claudendi habeat, ne quisquam in talibus temporibus aditum liberum in Collegium inveniat.

Quod omnes loquantur latine. (b)
CONST. XXXXVI.

ITém volumus, & ordinamus, quod omnes Collegiales, & Familiæ inter se per totum Collegium, & ejus terminum loquantur latinè, sub pœnâ á Rectore imponenda. Ad quod facilius exequendum accusator quolibet mense deputetur, etiam ad arbitrium Rectoris puniendus, si se in eo negligenter gesserit.

Quod extra Collegium nullus exeat solus. (c)
CONST. XXXXVII.

ITém volumus, & ordinamus, quod quando aliquis Collegialis per Oppidum ad aliqua negotia procuranda extra Collegium se contulerit, eat cum venia Rectoris, & sit ei comes alius Collegialis. Præterquam si ad lectionem iverit ad scholas, vel diebus dominicis, vel qualis festivitatibus ad Missam, vel Vesperas Ecclesiæ majoris, vel Parochialis.

(a) V. Reg. Decretum 23, Febr. ann. 1771. & Stat. Reg. XL. & XLI. & Constit. V. 77. & 91. (b) V. Stat. Reg. XLIII. (c) V. Stat. Reg. LX & Constit. 89.

De murmure, & strepitu vitando, & puniendo. (a)
 CONST. XXXXVIII.

Item volumus, & mandamus, quod nullus Collegialium
 cujuscumque conditionis sit, strepitum, aut murmur in
 Refectorio, aut culina faciat, etiamsi ei integra portio non
 detur. Potest tamèn extra Refectorium, aut culinam sup-
 plex Rectori honestè conqueri; si verò secùs fecerit, sequen-
 ti die ei panis, & aqua tantùm pro cibo ministretur; si verò
 contentio, aut tumultus inter Collegiales ortus fuerit, Rec-
 tor quam primùm illud placare studeat, postea verò delin-
 quens arbitrariè puniatur, Et si se gravatum censuerit, ad
 Consiliarios recurat. Si autem inter Rectorem, & quem-
 piam Collegialium contentio oriatur, ipsi Consiliarij, vel
 duo eorum sub pœna ab eis injuncta silentium imponant, ad
 quam tenendam, & observandam Rectorem, & aliòs arctari
 volumus. Qui verò inobediens fuerit, facta monitione por-
 tione cibi & potus Collegij per mensem careat. Quod om-
 nes Collegiales sub pœna præstiti juramenti servare, & ex-
 qui teneantur.

Quod honori alterius non detrahatur. (b)
 CONST. XXXXIX.

Item statuimus, & prohibemus ne quispiam Collegialium
 intra, vel extra Collegium honori, famæ, vel æstima-
 tioni cujuscumque sociorum detrahat. Aliter faciens arbitrio
 Rectoris puniatur, super quod ejus conscientiam oneramus,
 & si sibi videatur, possit super hoc veritatem inter Collegia-
 les inquirere.

De Cathedra Collegij, & cursu. (c)
 CONST. L.

Item volumus, & ordinamus, quod in ipso Collegio una
 Cathedra constituatur, in qua Sacræ Theologiæ, vel
 Juri Canonico, & Civili, & Medicinæ operam dantes legant,
 & cursum faciant, & Rector, & Consiliarij duos Canonis-
 tas, duosque Theologos, unum Legistam, Medicum
 unum possint compellere, ut quisque in sua facultate profi-

G

tea-

(a) V. Constit. 39. & 93. (b) V. Constit. 73. (c) V. Stat. Reg. LVII.

teatur, & legat lectionem ordinariam. Quod si moniti hoc facere neglexerint, à tota portione Collegij priventur, quousque, quod per Rectorem, & Consiliarios eis mandatum est, effectu compleverint. Si autem in hora legendi fuerint discordes, hora per Rectorem eis assignetur. Ita quod modo unus, modo alius (si plures fuerint) cursum peragere queant. Volumus etiam, & mandamus, quod nullus Collegialium (nisi in Cathedra salariata, vel ejus substitutione, vel pro salario) extra Collegium legat. Si tamen plures cursantes fuerint, & in ipso Collegio omnes cursum peragere non possint, permittimus, ut extra Collegium legant, & cursum faciant. Proviso, quod sit optioni ipsius Rectoris, quos in Cathedra Collegij, & quos extra Collegium legere maluerit, & pro ejus arbitrio discernatur. Insuper decernimus, omnes Collegiales minores in gradu ab ipso Collegiali cursante audire debere. Quod si secus fecerint, facta eis monitione, ab ipso Collegio priventur.

De forma opponendi Cathedris, vel substitutionibus. (a)
CONST. LI.

ITEM statuimus, & ordinamus, quod quotiescùmque in dicta Universitate aliqua Cathedra, vel substitutio vacaverit, & plures Collegiales ad eam se opponere voluerint, unusquisque eorum lectionem inter Collegiales de materia sibi assignata per Rectorem facere teneatur. Post hæc verò, omnibus in Capella congregatis, idem Rector ab eis juramentum accipiat, quod nullus eorum odio, timore, gratia, vel favore, seu alia quacumque causa, votum, seu suffragium præstabit alicui eorum, nisi ei, quem (secundum Deum, & bonam conscientiam) ad dictam Cathedram, seu substitutionem assequendam sufficientiorem, & magis idoneum fore cognoverit. Quo sic præstito, omnes per schedulas secretè suffragia præstabunt, & cui major pars adhererit, ille solùm ad dictam Cathedram, vel substitutionem se opponere possit.

(a) V. Stat. Reg. XXXII.

De Collegij libris non extrahendis. CONST. LII.

ITEM volumus, & expressè prohibemus sub poena præstiti iuramenti, ne libri ipsius Collegij cuiquam in Collegio, vel extra commodari possint ad transcribendum, vel studendum, neve Collegialis librum ex bibliotheca in camera sua accipiat. Si quis verò aliter fecerit, primò, & secundo ei ignoscatur, tertio verò extra Collegium abire cogatur. Mandamus insuper, claves virgarum ferrearum, quibus clauduntur libri, reponi in arca dicti Collegij quatuor clavibus clausa.

IV. I. 1800

De libris ferreis catenis custodiendis. CONST. LIII.

ITEM volumus, & ordinamus, omnes libros, quos ipsi Collegio donavimus, aut donaverimus, ferreis catenis in bibliotheca ligari, nec inde auferri, vel alicui ex alienis concedi posse. Si verò aliquis, à Collegio alienus in bibliotheca legere, aut videre aliquid voluerit, sit ei semper comes Stationarius, vel Collegialis ad incommoda vitanda. Volumus etiám, quòd quilibet Collegialium penes se habeat unam clavem bibliothecæ. Quod si cuiuspiam negligentia aditus bibliothecæ patuerit, eadem die à vino abstinere cogatur.

Quòd Collegiales per Oppidum cum habitu incendant. (a) CONST. LIV.

ITEM ordinamus, & expressè prohibemus, ne quispiam Collegialium per Oppidum, vel in loca, ad quæ se extenderit interdictum in dicto Oppido Vallis-Oleti, & infra unam leucam possit ire, & redire in alio habitu decenti absque chlamyde, & insignijs. Si tamen iverit ultra unam leucam possit ire, & redire in alio habitu decenti absque chlamyde & insignijs. Quod si secùs fecerit, pro prima, & secunda vice à vino abstineat, tertia verò à Collegio priveatur. Volumus tamèn, quòd si Collegiales in dicto Oppido sermonem ad populum habuerint, liceat eis clericali alba veste indui, & sine focali rubeo declamare.

(a) V. Stat. Reg. LX.

(a) V. Stat. Reg. LX. & Stat. Reg. LXI. & Stat. Reg. LXII.

Quod camera omnium semper pateant Rectori.

CONST. LV.

Item ordinamus, & mandamus, quod si Rector cameram cujuscumque Collegialis adire velit, confestim illi, sine difficultate fores pateant: ita quod Rector omnia, quae in camera sunt, possit respicere. Quod si aliquis Collegialis resistere tentaverit, a Collegio privetur.

Quod nullus Collegialis absens gaudere possit portione

CONST. LVI.

Item volumus, & mandamus, quod nullus Collegialis dum fuerit absens quacumque causa, quantumcumque justa, quidquam portionis sibi debita percipiat; etiamsi ad hoc Rectoris, & Consiliariorum expressus accedat consensus; quod si quidquam excesserit tam ex portione absentium, vel ex redditibus Collegij, vel alia quacumque causa, a Collegio sub poena praestiti juramenti accrescat.

Qua hora ostium claudendum sit. (a)

CONST. LVII.

Item volumus, & ordinamus, quod ostium principale Collegij infra dimidiam horam, postquam tempore Completorii in dicto Collegio pulsatum fuerit, claudatur. Postquam vero clausum fuerit, nemini, sive sit Rector, aut Consiliarius, sive Collegialis, sive alienus, etsi gravissima causa urgente, aperiatur. Si vero quisquam Collegialium secus fecerit, ex primo pane, & aqua tantum pro victu die sequenti utatur; ex secundo duplici poena afficiatur; ex tertio autem a Collegio alienus existat. Rector vero in hoc delicto bis deprehensus ab officio sit privatus. Tertio vero perseverans, sine spe veniae a Collegio expellatur. Quod si quempiam per fenestram, vel murum intrare, vel exire compertum sit, a Collegio privatus existat. Quod etiam in Familiaribus exequendum censemus. Custodia vero januarum ad Rectorem, vel cui ille id commiserit, modo honestus, & bonis moribus praeditus sit, pertineat. Permittimus tamen, gravi immi-

(a) V. Stat. Reg. XL. & XLI. & Constit. 45. & 91.

nente morbo Collegialis, vel Familiaris exigente necessitate, ex consilio alterius Medicorum Collegij, & cum venia Rectoris ostium Collegij aperiri posse, & non alias; super quo eorum conscientias oneramus.

De incumbentibus Juri Canonico, & Civili.
CONST. LVIII.

Item volumus, quod nullus Juri Canonico incumbens ultra triennium leges audiat, duas lectiones tantum audiens, & hoc postquam Bachalaurus effectus sit. Si tamen aliquis Collegialis Rectori, & Consiliarijs sufficiens fuerit repertus, liceat eis per annum dispensare ad audiendum librum Institutionum, etiam ante Bachalaureatum. Si autem quispiam secus fecerit, pro arbitrio Rectoris, & Consiliariorum puniatur.

De arca communi.

CONST. LIX.

Item statuimus, & ordinamus, quod in Capella Collegij collocetur quaedam arca valida ad reponendum pecunias, & redditus, & instrumenta dicti Collegij cum quatuor clavibus, quarum unam Rector, & aliam quilibet Consiliariorum penes se habeant: ut si inibi quidquam ponendum fuerit, in presentia omnium fiat.

De Custodia ornamentorum Capelle. (a)

CONST. LX.

Item statuimus, & ordinamus, quod penes Rectorem, & Consiliarios maneant, & custodiantur ornamenta Capelle Collegij pro festis solemnibus celebrandis utenda. Usui tamen quotidiano necessaria sint penes Capellanos.

De custodia frumenti.

CONST. LXI.

Item volumus, & mandamus, quod residuum frumenti ex redditibus Collegij, facto domestico sumptu, diligentè custodiatur. Ita quod semper supersint in camera frumentaria saltè quingentæ mensuræ, quæ man-

(a) V. Stat. Reg. XXXV.

terno sermone dicuntur *fanegas*, ad ea, quæ possint accide-
re. Quod frumentum temporibus accomodatis personis ali-
quibus honestis, & fidedignis mutuo dari, & in tempore re-
novari possit, ne nimia vetustate aut tinea consumatur; quod
Rectoris, & Consiliariorum prudentiæ demandamus, dum-
modò usura aliqua non interveniat.

Quod annuatim fiat memoriale reddituum.

CONST. LXII.

ITEM volumus, & mandamus, quod factis, & conductis
ad firmam, vel ad annuam pensionem redditibus dicti
Collegij, memoriale omnium reddituum singulis annis in
arca Collegij reponatur. Cujus exemplum in die Sancti
Joannis Baptistæ Rector recipiat, illud Visitatori daturus ad
faciendam visitationem.

De Custodia reddituum.

CONST. LXIII.

ITEM volumus, & mandamus, quod ex residuo reddituum,
Collegij domus, & ædificia reparentur, librique, si ne-
cessarii fuerint, aliaque domui convenientia emanent.

De provisione victus, &c.

CONST. LXIV.

ITEM statuimus, quod Rector, & Consiliarij tempore de-
biti, de victu, & vestitu, aliisque rebus necessarijs provi-
deant; quod si non fecerint, damnum, aut incommodum
Collegio inde venturum per Visitatorem solvere cogantur.
Nec excusatio admitatur, si tempore provisionis faciendæ
pecunias in communi arca non habuerint: Nam dato, quod
non habeant; nos ex nunc eos, ad pecuniam pro hujus pro-
visione facienda ab amicis, aut aliunde super pignore usquè
ad futuros redditus querendam, arctari volumus, & man-
damus.

ITEM volumus, & expressè prohibemus, Quod in
nostro Collegio Collegiales nullo modo exteros quoscum-
que expensis suis invitent. Libationem tamen possint, qui-
buscumque voluerint, dare.

Item

Item statuimus, ne alijs rebus, quæ in promptuarijs nostri Collegij ad usum, provisionemque reservantur, puta panis, vinum, carnes, & hujusmodi, alicui Collegiali, ut extra Collegium donet, aliquid vendatur. Possit autem aliquid modicum panis, vel vini dari alicui infirmo parbitrio Rectoris, & Consiliariorum.

De reparatione Collegij, & possessionum.

CONST. LXV.

Item volumus, & mandamus, quod Rector pro tempore existens videat ea, quæ reparatione ædificiorum Collegij, & possessionum ejus indigent. Et quandò aliquid reparandum, vel de novo ædificandum fuerit, unus Collegialium per hebdomadas (prout sors tulerit) de mandato Rectoris præsens existat. Ita tamen, quòd si de novo aliquid ædificandum, vel fabricandum fuerit, fiat de consensu Rectoris, & Consiliariorum, vel majoris partis eorum; & non aliàs.

De alienationibus.

CONST. LXVI.

Item si aliqua urgente necessitate, vel evidenti utilitate, aut alijs de causis à jure permissis, alienationes, vel permutationes faciendæ sint ex Collegij bonis, circa hoc juris communis dispositioni standum fore censemus, atque decernimus, prohibemus etiàm, quòd bona, redditus, aut pecuniæ Collegij, nequaquam commodato, aut mutuo extra Collegium dari possint. Quòd si forte, aliqua superveniente necessitate, aut urgente causa, id faciendum sit, de consilio Rectoris, & Consiliariorum fieri debeat, & tunc cum sufficienti pignore, vel cautione; & non aliàs.

De numero servitorum Collegij. (a)

CONST. LXVII.

Item volumus, & ordinamus, quòd ad usum, & servitium Collegij totius recipiantur novem servitores. Prohibemus tamen, ne Rector, aut quispiam Consiliariorum, vel Collegialium proprium servitorem, vel infra quantum

(a) V. Stat. Reg. XXXVII. & XLIV. & Constit. 87.

gradum consanguinitatis conjunctum habere possit. Ità quòd Familiaris Collegij non possit esse ille, qui moram traxerit cum aliquò Collegialium ante, vel post ingressum Collegij. Et inter istos servitores, unus eorum sit dispensator, & alius coquus, cæteri ad servitium commune deputentur. Permittimus tamen, quod si coquus scholaris non reperiatur, laicus in coquum assumatur intrà, vel extra Collegium (pro ut omnibus Collegialibus visum fuerit) dormiturus, aut servus officio culinæ, & alijs Collegio necessarijs ematur.

De Sacramentis communicandis

CONST. LXVIII.

Item statuimus, & ordinamus, quod omnes Collegiales, & Collegij servitores juxta præcepta Ecclesiæ peccata sua confiteantur saltim bis in anno, scilicet, in hebdomada Sancta, & per hebdomadam ante festum Nativitatis Domini; Sacramentum Eucharistiæ in Capella dicti Collegij, temporibus ab Ecclesia statutis, recipiant, saltèm die Resurrectionis Dominicæ, de quo Rector verum relatum habeat, & siquis præmissa facere contempserit, nulla excusatione, quantumcumque urgente, admissa, à Collegio sine spe veniæ ejiciatur: una tamén monitione ei coram Rectore, & Consiliarijs prius facta, quod illic Collegiales sub pœna præstiti juramenti exequi teneantur. Volumus etiam, quòd si Collegiales ante Pascha Dominicæ Resurrectionis à Collegio discesserint, redeuntes infrà quindecim dies, Eucharistiam recipere teneantur in prima die Dominica post adventum suum in Capella dicti Collegij.

De horis dicendis, & de commemoratione Fundatoris.

CONST. LXIX.

Item statuimus, & ordinamus, quòd si quispiam eorum, qui in dicto Collegio extiterint, sacri Ordinis caractere insignitus, aut aliquò beneficio Ecclesiastico astrictus fuerit, Horas Canonicas perfectè dicere non prætermittat. Quod si non fecerit, monitus, à Collegio privetur. Volumus, & ordinamus, quòd reliqui Collegiales, etiamsi sacris Ordinibus initiati, aut aliquò beneficio astricti non fuerint, horas de-

functorum pro animabus parentum, & fratrum nostrorum & post decessum nostrum pro nobis quotidie dicere teneantur. Quod si secus fecerint, in foro conscientiae sint obligati ad restitutionem portionis illius diei, in quo non recitaverint praedictas horas. In Missa vero in Capella Collegij celebranda commemoratio nostri quotidie fiat. Quod si in Missa una tantum oratio dicenda sit, in ejus fine dicetur, *& famulum tuum Cardinalem Hispaniae hujus Collegij fundatorem ab omni adversitate custodi.* Post decessum vero nostrum (prout communiter pro Pontificibus fieri consuevit) commemoratio fiat in nomen Pontificis, nomine Cardinalis Hispaniae mutato. Quod si non fecerint, a Rectore arbitrariè puniantur.

Nunc dicitur: *Et animam famuli tui Petri Cardinalis Hispaniae, hujus Collegii Fundatoris, in caelesti sede collocare digneris.*

Quod nullus habeat mulierem.

CONST. LXX.

ITEM statuimus, & ordinamus, quod si quispiam degentium in dicto Collegio repertus sit aliquam concubinam in Oppido Vallis-Oletano, vel extra publicè, vel occultè habere. Si per indicia, & juramentum trium, vel plurium testium in crimine deprehensus fuerit, aut cum aliqua in dicto Oppido rem habere compertum sit, a Collegio privatus existat. Quod omnes Collegiales sub poena praestiti juramenti illic exequi teneantur. Rectori autem inquisitionem hujusmodi criminis relinquimus. [a] ¶ Item volumus, & expressè prohibemus, quod nullus Collegialis mulierem, cujuscumque conditionis sit, in cubiculum suum sine venia Rectoris intronnet. Si autem illa, ipso ignorante, in cameram suam irruerit; Collegialis, nulla mora facta, a cubiculo suo, petiturus veniam a Rectore, discedat. Quod si hoc facere renuerit, pro singulis in hac Constitutionem commissis portione unius diei careat.

Quod omnes semel in mense conveniant.

CONST. LXXI.

ITEM volumus, & mandamus, quod semel in mense omnes Collegiales cum Rectore, & Consiliarijs in Capella Collegij, vel alio loco idoneo conveniant ad tractandum.

I

(a) V. Stat. Reg. LX.

(b) V. Stat. Reg. LX.

dum, cognoscendumque de redditibus, possessionibus, & reparationibus bonorum, & ædificiorum dicti Collegij, ita ut omnes sciant negotia, & bona Collegij, & eodem die Rector libros librariæ requirat, & à pulvere excuti faciat.

Quod nullus portet arma. (a)

CONST. LXXII.

Item statuimus, & ordinamus, quod nullus arma intrá vel extra Collegium portare præsumat, non impetrata venia Rectoris, & Consiliariorum; super quo eorum conscientias oneramus. Excepto, si extra Oppidum quispiam Collegialis proficiscatur. Quod si aliter fecerit, á portione Collegij duorum mensium privatus existat. Liceat tamen eis parvis gladiis ad scindendum panem, & carnes uti.

Pœna percutientis alium. (b)

CONST. LXXIII.

Item statuimus, & ordinamus, quod si inter Collegiales, & Capellanos, vel aliquos ex eis jurgia, contentiones, vel discordias oriri contigerit, ita ut manus violentas in se invicem conjecerint, tunc Rector, veritate comperta, eum, qui in culpa fuerit, á Collegij portione per mensem privabit. Si autem unus ligno, gladio, vel lapide alium cum effusione sanguinis percusserit, percussor á Collegio privatus existat. Si ambo se percusserint, qui eorum in culpa fuerit, ejiciatur. Si ambo peccaverint, paritèr ejiciantur. Si vero quispiam gladium, aut ensem distrinxerit, nec ultra progressus fuerit, portione mensis careat; qui si talitèr discordantes ad pacem, vel amicitiam invicem redire noluerint, cogi possint ad eam ineundam, & si se difficiles præbuerint, pro arbitrio Rectoris, & Consiliariorum puniantur.

Ne quis Rectorem convitio afficiat.

CONST. LXXIV

Item statuimus, & prohibemus, ne Collegialis quispiam, aut servitor dicti Collegij verbo inhonesto, turpi, vel aliquo convitio Rectorem suum afficiat: si quis verò in præmis-

(a) V. Stat. Reg. LX. (b) V. Constit. 49.

sis deliquerit; in eum Rector pro arbitrio animadvertat. Nec recursus, aut appellatio ad Consiliarios ei in tali casu suffragari possit.

Quod in absentia Rectoris, vel Consiliariorum alius sufficiatur. (a)

CONST. LXXV.

Item volumus, & ordinamus, quod si Rectorem, vel quempiam Consiliariorum ex aliqua legitima causa à Collegio abire contigerit, ejus loco, servato ordine, alius ante illius discessum sufficiatur; dummodò ultra quindecim dies licentiam acceperit. Si verò intra dictos quindecim dies licentiam acceperit, tunc antiquior Consiliarius loco Rectoris subrogetur; loco verò Consiliarij nullus.

Quod Rector à Collegio non discedat, nisi reddita ratione.

CONST. LXXVI.

Item statuimus, & ordinamus, quod Rector tempore quo ad officium admissus fuerit, jamentum præstet, se à Collegio minimè recessurum, nisi ratione expensarum, & omnium bonorum acceptorum priùs reddita, vel sufficienti præstita cautione. Volumus præterea, fidejussorem Rectoris absentis insolidum teneri debitore principali non excusso: Quod ad similes casus in alijs fidejussoribus extendi volumus, & mandamus.

Quod missus à Collegio victu sit contentus.

CONST. LXXVII.

Item volumus, & mandamus, quod Collegialis missus ad negotia Collegij transigenda victu tantum contentus existat, nullo alio premio ei præstito. Volumus tamen neminem Collegialium, nisi pro re vera, certa, & existenti mitti debere.

Quid facturi sunt Collegiales tempore pestis.

CONST. LXXVIII.

Item statuimus, & ordinamus, quod si Oppidum Valdis-Oletanum peste, (quod Deus avertat) vel aliquo contagioso morbo laborare contigerit: ita ut inde mors communiter sequeretur; tunc Collegiales, si eis, vel majori eorum parti

visum

(a) V. Constit. 19.

sum fuerit, ab ipso Collegio, ultra tempus in alia nostra Constitutione statutum, discedere valeant, facta prius à Rectore, & Consiliariis, vel majori eorum parte abeundi facultate. Provisò, quod semper in dicto Collegio maneant duo, vel tres Collegiales, & unus Capellanus. Et si fortè contentio oriretur, utri essent discesuri, vel mansuri, volumus hanc litem inter eos, dirimi sorte; ne causa sit succensendi Reктору, & Consiliariis, vel eos odio, vel aliqua inobedientia prosequendi. Ita tamen, quòd durante peste, vel hujusmodi morbo, ipsa absentia ultra octo mensium spatium extendi non possit. Abreviari tamen possit, cessante peste, pro Receptoris, & Consiliariozum, & ipsorum Collegialium prudentia. Volumus etiam, quòd si dicto tempore aliquis, vel aliqui Collegiales absentes peregrè profecti fuerint, qui tunc temporis in Collegio habitaverint, pro absentibus sortes mittant. Quòd si cuiquam absentium sors custodiendi Collegii evenerit, Rector, & Consilarii illos de adventu suo in Collegium certiores faciant, monitione facta infra duos, vel tres dies discessuri, & ad tempus, à Rectore, & Consiliariis assignatum, redire in Collegium teneantur; quòd si non venerint, à Collegio absque spe omnino priventur; nisi sint impediti impedimento, de quo habetur in alia nostra Constitutione, *de tempore electionis Receptoris, & Consiliariozum.* Nolumus tamen Collegiales gaudere posse talibus annis (proút in alia nostra Constitutione conceditur) tempore quadrimestri. Qua quidem peste, vel morbo sedato, tunc Collegiales à tempore, quo id sciverint, & per Rectorem, vel aliquem alium sibi notificatum fuerit, ad unum mensem ad Collegium redire teneantur. Quòd si non fecerint, nulla excusatione quantumcumque legitima, vel justa eis, vel alicui eorum suffragante, à Collegio sint privati. Verùm si Rector, & Consilarij abeundi facultatem ipsis Collegialibus, vel alicui eorum facere noluerint, liceat eis tempore pestis, aut pestiferi morbi, petita venia, à dicto Collegio abire, & in tempore (ut præmittitur) redire, facta prius sorte, utri eorum profecturi, & permansuri sint.

De distributionibus quotidianis. (a)

CONST. LXXIX.

ITÈM cum omnes Collegiales dicti nostri Collegii pauperes sint, nec Collegium aliis paterè debeat, eorum inopiæ occurrendum censemus. Volumus itaque, & mandamus, ut ultra chlamydem, & insignia, & candelas, quæ omni anno habituri sunt ex Collegio, unicuique Collegialium dentur pro aliis necessitatibus subeundis mille marapetini monetæ pro tempore currentis in his Regnis, pro rata in fine cujuslibet mensis unicuique solvendi.

De cursu in lectione faciendo, & veste gradui debita.

CONST. LXXX.

ITÈM statuimus, & ordinamus, quòd Collegialis in aliquo gradu Sacræ Theologiæ, vel Juris Canonici, aut Civilis, vel Medicinæ constitutus, cursum statim facere, & legere in Theologia, vel Jure Canonico, vel Civili, aut Medicina, sub pœna privationis Collegii, annuatim teneatur, ut digniorem gradum assequi possit. Si tamèn Artium, vel Legum habuerit gradum, & cursare, vel legere voluerit, id sibi pro ejus arbitrio permittatur. Mandamus etiam, quòd si quis Collegialium Doctor, Magister, vel Licentiatum in quacunque facultate extiterit; tempore gradus recipiendi, vel actus publicè subeundi, & in diebus solemnibus vestibus honestis, & suo gradui, dignitatique convenientibus uti possit. Aliis autem diebus habitum Collegialium non deserat.

De sessione Collegialium. (b)

CONST. LXXXI.

ITÈM statuimus, & ordinamus, quòd in sessione Collegialium graduatus non graduato præferatur, & inter graduatos, qui majori gradu est insignitus; putà Licentiatum Bachalauro; in reliquis vero antiquior in Collegio præter Rectorem, quem omnibus anteponendum censemus. Declaramus insupèr, quòd antiquior in Collegio, cum ad parem gradum cum juniore pervenerit, eidem, licèt priùs graduato, in omnibus præferatur.

K

De

(a) V. Statuta Regia XXVI. & XXXIV. & Constit. 29. (b) V. Const. 32.

De Visitatore, & modo visitandi. (a)
CONST. LXXXII.

ITEM statuimus, & ordinamus in Visitatorem dicti nostri Collegii unam Dignitatem, vel Canonicum dictæ nostræ Collegialis Ecclesiæ Vallis-Oletanæ, per Priorem & Capitulum (pro tempore existentem, vel existens) eligendum, præstito prius per eos inter se juramento, quod omni posthabito odio, gratia, amore, vel affectione, sufficientiorem & utiliore Collegio eligent: huic tamen juramento volumus, & expressè mandamus, ut duo Collegiales nostri Collegii ibi præsentés assistant. Qui quidem Visitator pari forma juramentum præstabit, quod personas, redditus, possessiones, ædificia, & bona Collegii visitabit, expensarum rationem exiget; & si quid correctione, satisfactione, vel reparatione indigere cognoverit, id præsentí Rectori in scriptis tradet: qui simul & Consilarii ea, quæ Visitator circa prædicta injunxerit, executioni mandabunt. Dicitus quoque Visitator, cum primùm officium suum exercuerit, juramento in Capella nostri Collegii astringatur, quod nullo modo, neque verbo, neque signo, neque aliquo indicio quæ in visitatione sciverit, manifestavit: visitatio autem fiat sine Tabellione. Volumus etiam, quod hujusmodi visitatio fiat, posteaquam Rector esse desierit, exhibita prius per eum futuro Rectori omnium ratione. Et si forsám Capitulum, vel electus ab eo, semel monitum, vel monitus eligere, vel visitare neglexerit, Abbas ipsius Abbatæ pro tempore existens, vel ejus Provisor hujusmodi visitationem faciant. Cui sic electo Visitatori facultatem, & potestatem concedimus corrigendi, emendandi, & mulctandi intra Collegium personas Rectoris, Consiliorum, & Collegialium: ita tamen, quod multa, sive poena pecuniaria delinquentibus imposita, nemini, præterquam Collegio, applicari possit. Quam quidem poenam, sive mulctam corporalem, vel pecuniariam reliqui Collegiales exequi teneantur: qui, si minus diligenter se gesserint, aut

(a) V. Stat. Reg. LIX. & LX. *Nota in Const. 82.* Præter ordinarium Visitatorem alius est generalis, & Apostolicus, cujus nominatio pertinet ad Regem nostrum. Illius facultates, & alia videri possunt in Brevi vel *Motu proprio* SS. P. N. Pii VI. Romæ die 8. Octob. ann. 1777. expedito. Cujus transcriptum extat in lib. cui titulus: *Libro de traslados de Instrumentos del Archivo del Colegio.* pag. 330.

rebelles fuerint in hujusmodi executione facienda, á Visitatore præmoniti, à Collegio privati existant. Visitatio autem á die Sancti Michaelis usque ad ultimum diem mensis Novembris celebretur quolibet anno. Volumus insuper, quòd hujusmodi Visitor pro suo salario ex redditibus Collegii quatuor florenos auri de Aragonia currentis monetæ annuatim percipiat. Ceterum, si quispiam eorum, quos ad hujusmodi visitationem faciendam nominamus, eam (ut præmittitur) facere, & exequi renuerit, aut (quod Deus avertat) malignè se in ea gesserit; aut odio, vel gratia, ira, vel amicitia procedere visus fuerit, ita ut ipsa visitatio Collegio perniosa potiùs, quàm utilis futura sit; idque omnibus Collegialibus, vel duabus eorum partibus juramento addictis manifestum fuerit, tunc eis unum Presbyterum sæcularem, quem Archiepiscopus Toletanus intra Oppidum duxerit eligendum, vel aliundè, præstito prius juramento (ut supra) in Visitatorem cum antedicto salario recipi permittimus: proviso, quòd talis Presbyter sæcularis ætatem annorum triginta excedat.

De pœna á Visitatore imponenda.

CONST. LXXXIII.

ITém si Visitor, dùm visitationem fecerit, compertum habuerit, Rectorem, & Consiliarios minùs benè se gessisse, nec administrationem Collegij, & bonorum ejus (ut eos decebat) debitè exercuisse, mediante justitia, damna & detrimenta Collegij eum, qui in culpa fuerit, resarcire cogat, vel aliàs pœna corporea afficiat, ut in Constitutione visitationis continetur.

Quòd Collegialis noviter receptus chlamydem emere teneatur. (a)

CONST. LXXXIV.

DEcernimus etiam, quòd quilibet Collegialis electus, admissusque in Collegio, infra mensem, postquam admissus fuerit, sua impensa chlamydem, & insignia emere cogatur, ut ad alios se conformet, ne illis dissimilis

(a) V. Stat. Reg. XXV. & Constit. 30.

videatur. Idem in Familiaribus jubemus, scilicèt, quòd suis impensis chlamydem emere cogantur.

De Medico, & Barbitonsore.

CONST. LXXXV.

STatuimus insupèr, quòd liceat Collegialibus habere Medicum salariatum extra Collegium, quem magis expedire viderint, qui uná cum Medicis dicti nostri Collegij infirmorum curam gerat. Cujus electio ad omnes Collegiales, vel eorum majorem partem spectet. Quod etiám de Barbitonsore censemus faciendum.

De Missa certis diebus in Capella Collegij cantanda. (a)

CONST. LXXXVI.

Volumus præterè, quòd in diebus solemnibus, scilicèt, Nativitatis, Resurrectionis, Pentecostes; & in solemnitatibus Beatæ Virginis MARIÆ, scilicèt, Annuntiatione, Assumptione, Nativitate, Conceptione, & Expectatione, Purificatione; itèm in diebus Circumcisionis, Epiphaniæ, Sancti Marci, Ascensionis, Sanctæ Crucis, Petri, & Pauli, Joannis Baptistæ, Beati Jacobi Zebedæi, & in solemnitate Omnium Sanctorum Missa in Capella nostri Collegij alta voce cantètur. Volumus etiám, quòd Collegialis, qui ad audiendum Evangelium non venerit, dùm divina celebrantur, mulcta unius assis ei imponatur. Et si, cum corpus Domini adorandum ostenditur populo, non venerit; à vino illius prandij privetur sine assis solutione. Præterquàm, si infirmitate gravetur, aut venia impetrata à Rectore, aut lector ea hora in scholis fuerit.

Circa Familiares. (b)

CONST. LXXXVII.

ITEM statuimus, quòd cùm Familiaris fuerit eligendus, Præbendam infra biduum à die vacationis per Rectorem denuntietur vacare cum certo dierum numero, arbitrio Rectoris constituendo, ac etiam si visum fuerit prorogando; infra quem

(a) V. Constit. 29. (b) V. Constit. 67.

quem volentes valeant, se opponere; quo elapso, præmisso tractatu in Capella dicti Collegij, fiat electio secretè per schedulas.

Reservat quidquid fuerit addendum, vel mutandum in Constitutionibus.

CONST. LXXXVIII.

ITÈM quoniam secundum varietatem temporum nonnùm quàm statuta variantur humana; volumus, & statuimus, quòd si quidquam in his nostris Constitutionibus dubij, aut interpretationis emerit; aut addendum, mutandum, vel minuendum, seu amovendum fuerit; nobis tantummodò reservari debere; nec per editionem harum nostrarum Constitutionum nobis potestatem, aut facultatem adimi, aliquid mutandi, amovendi, corrigendi, addendi, vel minuendi, cum temporis necessitas, aut rerum qualitas id exegerit. Et quoniam nostræ intentionis est, mores scholarium in melius reformare, non conscientias eorum prægravare; scrupulosis animis laqueum remorsus adimentes: Volumus, & declaramus has nostras Constitutiones ad pœnam tantum temporalem, non ad peccatum quodpiam obligare, præter illas, quarum trasgressio sine peccato esse non potest; aut si quis (quod Deus avertat) earum contemptor extiterit; exceptis his, in quibus expressè continentur hæc verba; *quòd obligent in foro conscientie*.

Constitutio Medicorum.

CONST. LXXXIX.

Volumus prætereà, & Medicorum studio, & Collegialium quieti consulentes; quòd nullus Medicorum in nostro Collegio commorantium, antequàm Licentiatus, vel saltèm Bachalaureus receptus in Medicina existat, infirmos curare, vel visitare per Oppidum possit. Permittimus tamen, quòd Collegiales, vel Familiars dicti Collegij curare possit, & quòd intra Collegium consilia, *Receptas*, & regimina, absque inspectione vrinarum, reddere petentibus exteris queat. Postquàm tamen Licentiatus, vel Bachalaureus, receptus in Medicina extiterit, si ad visitandum

L

infirmos per Oppidum incedat, quempiam Collegialium comitem non habeat, præterquam alium Medicum. Et si ad Collegium (ut fit) urine deportentur, non possit illas intra secundam portam domus aspicere, sed in pavimento anteriori Collegij. Quod si secus fecerint, à Collegio privatos esse censemus ipso facto, & in foro conscientie ad omnium, post dictam transgressionem perceptorum, restitutionem teneri. Si quis verò Collegialium violatorem hujus Constitutionis quovismodo cognoverit, illicò Reçtori, & Consiliarijs denunciare teneatur, aliàs portione unius anni, etiàm in foro conscientie, privatus existat. Et idem, si talis Collegialis ipsum Medicum ad visitandum infirmos per Oppidum committetur.

Quòd officiales Collegij ultra mille marapetinos mutuo non recipiant.

CONST. LXXX.

Item statuimus, quòd Reçtor, seu dispensator tàm Ordinarius, quàm Extraordinarius, eorum durante officio, ultra mille marapetinos simul, vel successivè de pecuniis Collegij mutuo non recipiant in proprios usus. Quodque si Collegialis, sive officialis ante dictus, sive alius quicumque pecuniam aliquam Collegio debuerit, infra duodecim dies à creatione novi Reçtoris illam solvere teneatur; quod si non fecerit, tandiù à mensa Collegij privatus existat, quoad debitum in numerata pecunia integre satisficiat.

Si Collegialis post clausum ostium venerit, an liceat

ostium aperire. (a)

CONST. LXXXI.

Item statuimus, honestati Collegialium caventes, quòd si Collegialis quispiam ab Oppido, sive aliundè, post clausum Collegij ostium, venerit, ne vagandi per Oppidum ei detur occasio, liceat Reçtori cum Consiliarijs, vel eorum altero ostium aperire, dùm tamen altera trium noctium, de quibus in alia nostra Constitutione cavetur, eidem (ut præmittitur) admissio debeat imputari.

(a) V. Stat. Reg. XLI. & Constit. 45. & 57.

Pœna Collegialis contra mandatũ Rectoris per vin portionem auferentis. (a)

CONST. LXXXII.

ITém volumus, & statuimus, quód omnes Collegiales Rectori obtemperent, pœnamque ab eo impositam ferant patienter. Si quis veró hujusmodi pœnam, sivè multam, aut mensæ privationem, juxta tenorem nostrarum Constitutionum, subire recusaverit, videlicèt, per vim portionem Collegij arripiendo contra mandatũ Rectoris, ipso factò á Collegio privatus existat; quam privationem Collegiales illicó exequi teneantur.

Quód intra Collegium mula ultra horam non teneatur.

CONST. LXXXIII.

ITém strepitum, & murmur Collegij, & alia incommoda ex infrascriptis orientia vitare cupientes, præcipimus, & expressé inhibemus, ne quisquam Collegialium, suam, aut cujuspiam alterius mulam per diem, nec noctem intra Collegium, & ejus clausuram ultra horam teneat, vel includat. Quod si secüs fecerit, & tẽr monitus non destiterit, insignijs, & portione Collegij per annum careat. Quod si denuó in eo deliquerit, pari pœna puniatur. Tertió verò á Collegio absque ulla spe veniæ expellatur.

¶ In quorum omnium fidem, præsentibus manu propria subscriptas, nostro pendenti Pontificali sigillo mandavimus communiti. Datis in Civitate Guadalfajaræ nostræ Toletanæ Diœcesis, sub anno à Nativitate Domini millesimo, quadringentesimo, nonagesimo quarto, pridie Kal. Septembris, sedente Romæ Alexandro, divina providentia, Pontifice Maximo, tertio Pontificatus sui anno. Præsentibus ibidẽm Reverendo Patre Domino Joanne de *Leon* Apostolicæ Sedis Protonotario, Decano & Canonico Toletano, Magistro domus, & Fernando de *Castillo* Canonico similiter Toletano, & Bartholomæo de *Medina* Camerarijs, ac continuis commensalibus, & familiaribus dicti Reverendissimi Domini Cardinalis; nec non circumspectis, & egregijs viris Alphonsò Martini de *Najera*, & Petro *Colina* Doctoribus in Medicina, testibus ad editionem, concessionemque harum Constitutionum, & ad alia præmissa vocatis specialitèr, atque rogatis.

(a) V. Constit. 22. & 48.

Benus Collegialis contra mandatum Rectoris per vim por-
 tionem auferentis. (a)
 CONST. LXXXIX

Item volumus, & statuimus, quod omnes Collegiales Rec-
 tori obtineant, pernamque ab eo imponendam ferant
 patienter. Si quis vero huiusmodi pernam, sive multam
 aut menas privationem, iuxta tenorem huiusmodi Constatu-
 tionum, subire recusaverit, videbitur, per vim portionem
 Collegij applicando contra mandatum Rectoris, ipso facto in
 Collegio privatus existat; quam privationem Collegiales il-
 licet exequi teneantur.
 Quod infra Collegium nulla ultra horam non teneatur.
 CONST. LXXXIII

Item suscipiunt, & mutant Collegij, & illa incommoda
 ex investigandis opulentis vitare cupientes, precipimus, &
 expresso inhibemus, ne quicumque Collegialium, suam, aut
 cuiusquam aliorum partem per diem, nec nossem in iura Colle-
 gium, & eius clausuram ultra horam teneat, vel includat.
 Quod si secus fecerit, & ter monitus non destiterit, insignis
 & portione Collegij per annum caratur. Quod si deinde in
 eo delinquerit, per hoc pars portetur. Tertio vero a Collegio
 expellatur.

In quorum omnium fidem, presentes manu pro-
 pria subscriptis, nostro pendenti Pontifici sigillo mandav-
 imus committimus. Datis in Civitate Castellane nostre To-
 letane, Idibus Junij, sub anno, & Nativitate Domini millesimo,
 quadringentesimo, nonagesimo quarto, pridie Kal. Septem-
 bris, sedente Romae Alexandro divina providentia, Pontifice
 Maximo, tertio Pontificatus sui anno. Presentibus ibidem
 Reverendo Patre Domino Johanne de Leon Apostolice sedis
 Protonotario, Decano & Canonico Toletano, Magistro do-
 mus & Fernando de Cayula Canonico similiter Toletano, &
 Bartholomeo de Medina Camerario, ac continuis commen-
 sariis, & familiaribus dicti Reverendissimi Domini Cardi-
 nalis non circumspedis, & egregijs viris Alphonso Martini
 de Viterbo, & Felice Cosma Doctoribus in Medicina, tesibus
 ad editionem, concessionemque huiusmodi Constitutionum, &
 ad alia premissa vocatis specialiter, et per rogatos.

(a) V. Constit. 22. & 23.